

Dział Laboratorium

**POBIERANIE PRZEZ KLIENTA PRÓBEK ŚCIEKÓW DO
BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH**
(zgodnie z PN-ISO 5667-10:1997)

Uwagi ogólne

Laboratorium MPWiK Będzin dopuszcza badanie próbek ścieków pobranych przez Klientów pod warunkiem stosowania się do poniższych wytycznych:

- ✓ Próbki ścieków należy pobierać przestrzegając zasad BHP, należy zachować szczególną ostrożność używając rękawiczek jednorazowych, preparatów do dezynfekcji itp..
- ✓ Klient dostarcza próbkę do Laboratorium po wcześniejszym ustaleniu z Laboratorium terminu dostarczenia i zakresu wykonywanych badań,
- ✓ W celu właściwej identyfikacji próbkę należy dokładnie opisać (rodzaj próbki tj. ścieki oczyszczone, nieoczyszczone, miejsce pobrania, datę i godzinę pobrania)
- ✓ Klient określa miejsce pobrania próbki w taki sposób aby było reprezentatywne i zgodne z określonym celem.
- ✓ Laboratorium NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI za pobieranie i warunki transportu próbki dostarczonej przez Klienta. W sprawozdaniu z badań podaje się, że badana próbka jest próbką pobraną przez Klienta. Podawana niepewność wyników badania nie uwzględnia etapu pobierania próbek. Na sprawozdaniu pobieranie oznaczone jest jako nieakredytowane.
- ✓ Jeżeli stan próbek w chwili przyjęcia do Laboratorium będzie sugerował ich nieprawidłowe pobranie, Laboratorium MOŻE ODMÓWIĆ przyjęcia próbki do badania. Jeśli, mimo tego Klient będzie chciał zbadać próbkę, odpowiednie uwagi zostaną umieszczone w Karcie Pobierania i zapisów z badań oraz w sprawozdaniu z badań.
- ✓ Laboratorium bierze odpowiedzialność za próbkę od chwili jej zarejestrowania w Laboratorium.

Pobieranie próbek ścieków do badań fizykochemicznych

1. Miejsce pobrania próbki należy wybrać w taki sposób, aby było reprezentatywne i zgodne z określonym celem, ponieważ miejsce i sposób pobrania próbki ma zasadnicze znaczenie dla miarodajności wyniku badania.
2. Próbki ścieków należy pobrać do pojemników z tworzywa sztucznego, które są dostępne w Laboratorium lub z tworzywa sztucznego po wodzie mineralnej niegazowanej. Pojemników nie należy myć detergentami.

Dobór pojemników		
Parametr	Rodzaj pojemnika	Sposób napełnienia pojemnika
Zawiesiny ogólne	butelka plastikowa	przepłukać ściekami, pobrać tak by pojemnik był napełniony w $\frac{3}{4}$ objętości
CHZT	butelka plastikowa	przepłukać ściekami, pobrać do pełna bez pęcherzyków powietrza

Dział Laboratorium

**POBIERANIE PRZEZ KLIENTA PRÓBEK ŚCIEKÓW DO
BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH**
(zgodnie z PN-ISO 5667-10:1997)

BZT ₅	butelka plastikowa	przepłukać ściekami, pobrać do pełna bez pęcherzyków powietrza
pH	butelka plastikowa	przepłukać ściekami, pobrać do pełna bez pęcherzyków powietrza
Przewodność elektryczna właściwa	butelka plastikowa	pobrać do pełna, szczelnie zamknąć
Azot azotanowy; Azot azotynowy; Azot amonowy; Azot ogólny	butelka plastikowa	przepłukać ściekami, pobrać do pełna bez pęcherzyków powietrza
Fosfor, ortofosforany	butelka plastikowa	przepłukać ściekami, pobrać do pełna
Siarczany	butelka plastikowa	przepłukać ściekami, pobrać do pełna bez pęcherzyków powietrza
Chlorki	butelka plastikowa	przepłukać ściekami, pobrać do pełna bez pęcherzyków powietrza

3. W zależności od rodzaju próbki ścieków możliwe jest pobieranie za pomocą wiadra, czerpaka, automatycznego próbopobieraka. Próbki ścieków pobrać przy użyciu czystego sprzętu np. wiadra, czerpaka, butelki itp., wcześniej przepłukanego pobieranymi ściekami. Nie należy używać sprzętu mytego detergentami.

RODZAJE PRÓBEK		
Jednorazowa	Złożona proporcjonalna do czasu	Złożona proporcjonalna do przepływu
próbka o określonej objętości pobrana jednorazowo w określonym punkcie pobierania próbek, w tym samym czasie	próbka o określonej objętości powstała ze zmieszania próbek jednorazowych o jednakowych objętościach pobranych w stałych odstępach czasu	próbka przygotowana poprzez zmieszanie próbek jednorazowych pobranych i zmieszanych w taki sposób, aby objętość próbki była proporcjonalna do natężenia przepływu.

4. W przypadku ścieków surowych pobrać około 1,5 litra ścieków, a w przypadku ścieków oczyszczonych około 4 litrów ścieków. Jeżeli konieczne będzie dostarczenie większej objętości próbki, Klient zostanie o tym poinformowany na etapie uzgodnień z Kierownikiem Laboratorium.
5. Butelki z próbką (zgodnie z tabelką Dobór pojemników) szczelnie zamknąć i opisać podając następujące informacje:
- data i godzina pobrania próbki,

Dział Laboratorium

**POBIERANIE PRZEZ KLIENTA PRÓBEK ŚCIEKÓW DO
BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH**
(zgodnie z PN-ISO 5667-10:1997)

- imię i nazwisko osoby pobierającej próbkę,
 - miejsce i punkt pobrania próbki (np.: miejsce pobrania: Oczyszczalnia Ścieków w miejscowości X, punkt pobrania: wylot ścieków z oczyszczalni do rzeki Y),
 - rodzaj pobranego materiału – ścieki oczyszczone czy surowe,
 - rodzaj próbki – próbka jednorazowa czy złożona (jeśli złożona, to w jaki sposób ją uzyskano, np.: próbka złożona z 12 próbek jednorazowych pobieranych co dwie godziny).
6. Butelki z próbką zabezpieczyć przed ogrzaniem. W celu zminimalizowania możliwości zmian w próbkach należy możliwie najszybciej dostarczyć je do Laboratorium w uzgodnionym uprzednio terminie. Jeśli to niemożliwe, należy przechowywać próbki w temperaturach poniżej 5°C. W razie potrzeby transportu na dłuższe odległości, próbki przewozić np. w termotorbie z wkładami chłodzącymi. Pobrane próbki należy dostarczyć do Laboratorium w dniu pobrania, najpóźniej do godziny 11:00.

Oświadczenie Klienta

1. Oświadczam, że zapoznałem się z niniejszą instrukcją. Mam świadomość, że metoda pobierania próbek, odpowiednia czystość pojemników, wybór punktu pobierania, objętość pobranej próbki oraz czas i warunki transportu mają istotny wpływ na uzyskane wyniki badań.
2. Przyjmuję do wiadomości, że Laboratorium MPWiK Będzin Sp. z o.o. nie ponosi odpowiedzialności za sposób pobierania dostarczonych przeze mnie próbek, ich reprezentatywność oraz warunki transportu i przechowywania do chwili przyjęcia do Laboratorium.
3. Oświadczam, że ponoszę pełną i wyłączną odpowiedzialność za przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy podczas pobierania próbek i ich transportu do Laboratorium.

.....
data i czytelny podpis Klienta